

**ZAKON O USPOSTAVI INSTITUCIONALNOG OKVIRA ZA
KORIŠTENJE STRUKTURNIH INSTRUMENATA EUROPSKE UNIJE
U REPUBLICI HRVATSKOJ**

(Narodne novine, broj 78/2012, 143/2013 i 157/2013 - ispravak)

* pripremljen od strane Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije kao Koordinacijskog tijela u Sustavu upravljanja i kontrole korištenja strukturnih instrumenata Europske unije u Republici Hrvatskoj u programskom razdoblju 2007.-2013.

ZAKON

O USPOSTAVI INSTITUCIONALNOG OKVIRA ZA KORIŠTENJE STRUKTURNIH INSTRUMENATA EUROPSKE UNIJE U REPUBLICI HRVATSKOJ

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje institucionalni okvir za korištenje strukturnih instrumenata Europske unije u Republici Hrvatskoj, namijenjenih provedbi operativnih programa iz programskog razdoblja 2007.-2013., kao i funkcije i odgovornosti tijela koja čine sustav upravljanja i kontrole korištenja sredstava (u daljnjem tekstu: Sustav).

Članak 2.

Strukturni instrumenti (u daljnjem tekstu: Sredstva) koji će se koristiti u Republici Hrvatskoj su Europski fond za regionalni razvoj, Europski socijalni fond i Kohezijski fond, koji će biti na raspolaganju Republici Hrvatskoj danom pristupanja u članstvo Europske unije.

Članak 3.

(1) Programski dokumenti za korištenje Sredstava koje Republika Hrvatska izrađuje, a koje usvaja Europska komisija (u daljnjem tekstu: Komisija), jesu: Nacionalni strateški referentni okvir (u daljnjem tekstu: NSRO) i operativni programi.

(2) NSRO je krovni programski dokument kojim se utvrđuju prioriteti korištenja sredstava iz strukturnih instrumenata.

(3) Operativni programi su programski dokumenti kojima se prema pojedinim sektorskim područjima određuju mjere ključne za ostvarivanje prioriteta utvrđenih u NSRO-u te način njihove provedbe.

Članak 4.

U Republici Hrvatskoj provode se sljedeći operativni programi:

- Operativni program 'Promet';
- Operativni program 'Zaštita okoliša';
- Operativni program 'Regionalna konkurentnost';
- Operativni program 'Razvoj ljudskih potencijala';
- Operativni program za prekograničnu suradnju sa Republikom Slovenijom;
- Operativni program za prekograničnu suradnju s Mađarskom;
- Operativni program za Jadransku prekograničnu suradnju;
- Operativni program za prekograničnu suradnju s Bosnom i Hercegovinom;

- Operativni program za prekograničnu suradnju sa Republikom Srbijom;
- Operativni program za prekograničnu suradnju s Crnom Gorom;
- Transnacionalni operativni program Jugoistočna Europa;
- Transnacionalni operativni program Mediteran.

Članak 5.

(1) U Sustavu u okviru Operativnih programa iz članka 4. podstavka 1. do 4. ovoga Zakona uspostavljaju se sljedeća tijela: Koordinacijsko tijelo, Tijelo za reviziju, Tijelo za ovjeravanje, upravljačka tijela, posrednička tijela razine 1 te posrednička tijela razine 2.

(2) Posredničko tijelo razine 1 i/ili Posredničko tijelo razine 2 ustrojavaju se u okviru pojedinog Operativnog programa ukoliko Upravljačko tijelo tog Operativnog programa prenosi dio svojih funkcija na Posredničko tijelo razine 1 i/ili Posredničko tijelo razine 2, u kojem slučaju Upravljačko tijelo zadržava cjelokupnu odgovornost za upravljanje Operativnim programom i obnašanje svih funkcija Upravljačkog tijela.

(3) Ista institucija može obnašati funkcije pojedinih tijela iz stavka 1. i 2. ovoga članka u više Operativnih programa.

(4) Institucije koje obnašaju funkcije pojedinog tijela iz stavka 1. i 2. ovoga članka u okviru pojedinog Operativnog programa iz članka 4. podstavka 1. do 4. ovoga Zakona uredbom će propisati Vlada Republike Hrvatske.

(5) Odredbe koje se odnose na tijela Sustava ne primjenjuju se na institucionalni okvir za provedbu Operativnih programa iz članka 4. podstavka 5. do 12. ovoga Zakona. Institucionalni okvir za provedbu Operativnih programa iz članka 4. podstavka 5. do 12. ovoga Zakona ustrojava se u suglasju s partnerskim zemljama koje sudjeluju u Operativnom programu.

Članak 6.

(1) Koordinacijsko tijelo je nacionalno tijelo odgovorno za programiranje, uspostavu Sustava, donošenje pravila, razvoj integriranog sustava upravljanja informacijama (u daljnjem tekstu: MIS), praćenje provedbe na nacionalnoj razini te koordinaciju s Komisijom.

(2) Koordinacijsko tijelo u Sustavu obavlja sljedeće funkcije:

1. organizira izradu te izmjene i/ili dopune NSRO-a i Operativnih programa, podnosi ih Komisiji te o njima pregovara s Komisijom;

2. nadzire napredak provedbe NSRO-a i priprema odgovarajuća strateška izvješća;

3. osigurava partnerstvo, razvija partnerske strukture i procedure te koordinira dijalog u procesu pripreme, provedbe, praćenja i ocjenjivanja Operativnih programa;

4. koordinira korištenje Sredstava i drugih sredstava financijske pomoći te poduzima mjere u cilju sprečavanja dvostrukog financiranja;
5. priprema metodologiju i strategiju vrednovanja Operativnih programa;
6. razvija planove vrednovanja, koordinira, organizira ili provodi vrednovanja koja se odnose na korištenje i provedbu strukturnih instrumenata, osigurava provedbu aktivnosti vrednovanja te upoznavanje javnosti s rezultatima;
7. uspostavlja sustav i metodologiju za praćenje projekata koji ostvaruju prihode;
8. uspostavlja, nadgleda i unapređuje Sustav;
9. koordinira aktivnosti vezane za postupak procjene usklađenosti Sustava s relevantnim propisima Europske unije te o tome izvještava Komisiju;
10. donosi smjernice o postupanju tijela u Sustavu koje se odnose na:
 - a) uspostavu i unapređenje Sustava,
 - b) strateško planiranje i programiranje,
 - c) uvjete za pripremu i provedbu projekata,
 - d) odabir projekata i odobravanje sredstava pomoći,
 - e) prognoziranje i praćenje,
 - f) vrednovanje i zatvaranje Operativnih programa,
 - g) revizije,
 - h) informiranje i vidljivost,
 - i) korištenje tehničke pomoći,
11. donosi pravilnik koji se odnosi na prihvatljivost izdataka;
12. daje prethodnu suglasnost na smjernice o postupanju tijela u Sustavu za čije donošenje je nadležno Tijelo za ovjeravanje;
13. prati primjenu smjernica iz točke 10. i pravilnika iz točke 11. ovoga stavka te osigurava razmjenu iskustava i komunikaciju među tijelima u Sustavu;
14. koordinira pripremu i izmjene kriterija za odabir projekata u suradnji s Upravljačkim tijelom te podnosi iste na odobrenje odboru za praćenje Operativnog programa;
15. priprema Komunikacijski plan te koordinira provedbu mjera informiranja i vidljivosti u cilju pravilne primjene istoga;

16. prikuplja i evidentira informacije o revizijama, podnosi iste Tijelu za ovjeravanje te koordinira provedbu preporuka revizija;
17. u suradnji s Upravljačkim tijelom, odlučuje o sastavu odbora za praćenje Operativnog programa;
18. osigurava razmjenu podataka s Komisijom putem elektronske aplikacije za razmjenu podataka SFC2007 (u daljnjem tekstu: SFC2007);
19. u suradnji s Tijelom za ovjeravanje, upravljačkim tijelima i posredničkim tijelima, razvija i unapređuje MIS;
20. osigurava zastupljenost Republike Hrvatske u Odboru iz članka 163. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i drugim radnim strukturama i odborima Komisije i Vijeća te osigurava širenje informacija o provedenim aktivnostima.

Članak 7.

(1) Tijelo za reviziju je nacionalno tijelo koje je funkcionalno nezavisno od Upravljačkog tijela i Tijela za ovjeravanje, odgovorno za vanjsku reviziju ispravnosti i učinkovitosti rada Sustava.

(2) Tijelo za reviziju obavlja sljedeće funkcije:

1. osigurava provođenje revizija s ciljem potvrđivanja učinkovitog funkcioniranja Sustava;
2. osigurava provođenje revizija operacija na temelju prikladnog uzorka s ciljem potvrđivanja deklariranih izdataka;
3. priprema i podnosi Komisiji revizijsku strategiju;
4. priprema i podnosi Komisiji godišnje kontrolno izvješće te završno kontrolno izvješće;
5. izdaje mišljenje o ispravnosti i učinkovitosti rada Sustava, s ciljem pružanja opravdanog jamstva da su izjave o izdacima predstavljene Komisiji točne, te opravdanog jamstva da su predmetne transakcije zakonite i pravilne;
6. ukoliko je primjenjivo, podnosi izjavu o (djelomičnom) zatvaranju, ocjenjujući zakonitost i pravilnost predmetnih izdataka;
7. priprema interne pisane procedure za provedbu svojih funkcija;
8. pri provođenju revizija uzima u obzir međunarodno prihvaćene revizijske standarde;
9. unosi odgovarajuće podatke u MIS te osigurava razmjenu podataka s Komisijom putem SFC2007;
10. čuva dokumente i evidencije o provedbi funkcija radi osiguravanja odgovarajućeg revizijskog traga;

11. provodi postupak procjene usklađenosti Sustava za svaki Operativni program te priprema izvješće o istome, navodeći rezultate procjene te dajući mišljenje o usklađenosti Sustava s relevantnim propisima Europske unije.

Članak 8.

(1) Tijelo za ovjeravanje je nacionalno tijelo koje ovjerava izjave o izdacima i izrađuje zahtjeve za plaćanja te ih podnosi Komisiji.

(2) Tijelo za ovjeravanje u Sustavu obavlja sljedeće funkcije:

1. izrađuje i podnosi Komisiji ovjerene izjave o izdacima i zahtjeve za plaćanje;

2. ovjerava izdatke;

3. u svrhu ovjeravanja osigurava primitak odgovarajućih informacija od Upravljačkog tijela o postupcima i provjerama provedenima u vezi s izdacima navedenima u izjavama o izdacima;

4. u svrhu ovjeravanja, uzima u obzir nalaze svih revizija provedenih od strane i prema ovlaštenju Tijela za reviziju;

5. vodi računovodstvene evidencije u elektronskom obliku (MIS) o svim izdacima koji su prikazani Komisiji;

6. vodi evidenciju o povratima i iznosima koji su povučeni nakon otkazivanja cijelog ili dijela doprinosa za projekt;

7. dostavlja Komisiji prognozu zahtjeva za plaćanje;

8. dostavlja Komisiji izjavu o povučenim i vraćenim sredstvima, očekivanim povratima i nenaplativim sredstvima.

(3) Institucija u kojoj se obavljaju funkcije Tijela za ovjeravanje je odgovorna i za plaćanja, ovjeravanje dodatnosti sredstava, nadzor nad nepravilnostima i pripremu dijela smjernica o postupanju tijela u Sustavu, te u svrhu istoga obavlja sljedeće funkcije:

1. otvara i upravlja bankovnim računima državne riznice otvorenima posebno za Sredstva;

2. prenosi korisnicima javne doprinose temeljem zahtjeva za plaćanje kojeg izrađuje i dostavlja Posredničko tijelo razine 1;

3. upravlja sredstvima na posebnim bankovnim računima i osigurava odgovarajuće evidencije;

4. osigurava prilagodbu nacionalnog zakonodavstva u svrhu povezivanja, planiranja i korištenja javnih sredstava s planiranjem i korištenjem Sredstava;

5. provodi izračun i provjeru dodatnosti te prikuplja i dostavlja Koordinacijskom tijelu sve odgovarajuće informacije;

6. izdaje upute za uočavanje, istraživanje i ispravak nepravilnosti kao i upute za provedbu preventivnih mjera, nadzire postupke vezane za nepravilnosti te osigurava komunikaciju i razmjenu iskustava o nepravilnostima između institucija;

7. izvještava Komisiju o nepravilnostima;

8. Uz prethodnu suglasnost Koordinacijskog tijela, donosi smjernice o postupanju tijela u Sustavu koje se odnose na:

a) revizijski trag,

b) provjeru projekata u smislu izvršenja ugovornih obveza,

c) plaćanja,

d) ovjeravanje,

e) povrate,

f) nepravilnosti;

9. prati primjenu smjernica iz točke 8. ovoga stavka te osigurava razmjenu iskustava i komunikaciju među tijelima u Sustavu;

10. donosi interne pisane procedure za provedbu svojih funkcija;

11. unosi odgovarajuće podatke u MIS te osigurava razmjenu podataka s Komisijom putem SFC2007;

12. čuva dokumente i evidencije o provedbi funkcija radi osiguravanja odgovarajućeg revizijskog traga.

Članak 9.

(1) Upravljačko tijelo je nacionalno tijelo koje upravlja Operativnim programom.

(2) Upravljačko tijelo u Sustavu obavlja sljedeće funkcije:

1. osigurava odabir projekata za financiranje sukladno kriterijima primjenjivim za Operativni program, kao i njihovu usklađenost s nacionalnim propisima i propisima Europske unije tijekom cijelog trajanja njihove provedbe;

2. osigurava provjeru isporuke svih sufinanciranih proizvoda i usluga te stvarni utrošak svih od strane korisnika prikazanih izdataka za projekte, kao i njihovu usklađenost s pravilima Europske unije i nacionalnim pravilima;

3. osigurava postojanje sustava za evidentiranje i čuvanje računovodstvenih podataka u elektroničkom obliku za svaki projekt iz Operativnog programa te osigurava prikupljanje podataka o provedbi koji su potrebni za financijsko upravljanje, nadzor, provjeru, reviziju i vrednovanje;

4. osigurava da korisnici i druga tijela koja su uključena u provedbu projekata održavaju ili poseban računovodstveni sustav ili odgovarajuću računovodstvenu kodifikaciju za sve transakcije koje se odnose na projekt, ne dovodeći u pitanje nacionalna računovodstvena pravila;
5. osigurava provođenje postupaka vrednovanja Operativnih programa i provodi vrednovanja u skladu s planovima vrednovanja;
6. utvrđuje postupke u svrhu osiguravanja da se svi dokumenti u vezi s izdacima i revizijama, potrebni da se osigura odgovarajući revizijski trag, čuvaju na odgovarajući način;
7. osigurava da Tijelo za ovjeravanje u svrhu ovjeravanja prima sve potrebne informacije o postupcima i provjerama provedenima u vezi s izdacima;
8. u dogovoru s Koordinacijskim tijelom osniva odbor za praćenje za Operativni program te osigurava njegovo djelovanje;
9. usmjerava rad odbora za praćenje Operativnog programa te mu osigurava potrebnu dokumentaciju koja će omogućiti nadzor nad kvalitetom provedbe Operativnog programa u skladu sa specifičnim ciljevima istoga;
10. izrađuje i, nakon odobrenja odbora za praćenje Operativnog programa, podnosi Komisiji godišnja izvješća o provedbi i završno izvješće o provedbi Operativnog programa;
11. provodi mjere informiranja i vidljivosti sukladno Komunikacijskom planu pripremljenom od strane Koordinacijskog tijela;
12. pruža Komisiji informacije koje joj omogućuju procjenu velikih projekata;
13. daje posredničkim tijelima naputke za provedbu delegiranih funkcija;
14. nadgleda rad posredničkih tijela na temelju procjene rizika;
15. prati napredak provedbe Operativnog programa i provodi godišnji pregled;
16. prati provedbu pravila n+3 i poduzima potrebne mjere radi sprječavanja povrata nepotrošenih sredstava;
17. koordinira pripremu i potvrđuje planove za provedbu prioriternih osi Operativnog programa te odobrava mjere u skladu s prioriternim osima istoga, što može biti promijenjeno uz odobrenje programskog dodatka;
18. organizira i rukovodi godišnjim sastancima s Komisijom o napretku provedbe Operativnog programa;
19. sudjeluje u pripremi opisa Sustava;
20. priprema interne pisane procedure za provedbu svojih funkcija sukladno smjernicama koje je donijelo Koordinacijsko tijelo odnosno Tijelo za ovjeravanje;

21. unosi odgovarajuće podatke u MIS te osigurava razmjenu podataka s Komisijom putem SFC2007;

22. čuva dokumente i evidencije o provedbi funkcija radi osiguravanja odgovarajućeg revizijskog traga.

Članak 10.

(1) Posredničko tijelo razine 1 je nacionalno tijelo koje, u okviru odgovornosti Upravljačkog tijela, obavlja sljedeće delegirane funkcije koje se odnose na odabir projekata za financiranje:

1. u skladu s Komunikacijskim planom pripremljenim od strane Koordinacijskog tijela, provodi mjere informiranja i vidljivosti s posebnim naglaskom na mjere namijenjene korisnicima;

2. provodi savjetodavne mjere osiguravajući upoznavanje korisnika s njihovim pravima i odgovornostima u vezi s financiranjem;

3. planira i pokreće odabir projekata u obliku otvorenog poziva za dostavu prijedloga projekata ili ograničenog poziva za dostavu prijedloga projekata, provodi postupak ocjenjivanja projekata te donosi odluku o financiranju odabranih projekata;

4. u suradnji s Posredničkim tijelom razine 2, priprema upute za prijavitelje za ocjenjivanje i preliminarnu procjenu projekata;

5. osigurava ocjenjivanje sukladnosti projekata s kriterijima odabira koje je odobrio odbor za praćenje Operativnog programa, izuzev u projektima iz prioritetne osi Tehničke pomoći;

6. tijekom postupka odabira, podnosi prijedloge projekata Posredničkom tijelu razine 2 na procjenu sukladnosti s pravilima prihvatljivosti, izuzev u prijedlozima projekata iz prioritetne osi Tehničke pomoći;

7. priprema interne pisane procedure za provedbu svojih funkcija sukladno smjernicama koje je donijelo Koordinacijsko tijelo odnosno Tijelo za ovjeravanje;

8. unosi odgovarajuće podatke u MIS;

9. čuva dokumente i evidencije o provedbi funkcija radi osiguravanja odgovarajućeg revizijskog traga.

(2) Osim funkcija delegiranih od Upravljačkog tijela, navedenih u stavku 1. ovoga članka, tijelo koje obnaša funkciju Posredničkog tijela razine 1 obavlja i sljedeće dodatne funkcije:

1. priprema nacrt kriterija za odabir projekata u okviru odgovarajuće prioritetne osi ili mjere te isti podnosi Upravljačkom tijelu na provjeru;

2. inicira i razvija strateške projekte, što pridonosi ostvarivanju prioritetnih ciljeva operativnog programa;

3. priprema i doručuje sektorski specifične dijelove NSRO-a i operativnih programa;

4. utvrđuje mjere za provedbu prioritetnih osi operativnih programa te razvija uvjete i planove za njihovu provedbu;
 5. provodi vrednovanja operativnih programa u skladu s planovima vrednovanja;
 6. priprema prognoze korištenja Sredstava te financijskih obveza po projektima;
 7. prati provedbu prioritetnih osi i mjera odgovarajućeg operativnog programa i o tome izvještava Upravljačko tijelo;
 8. priprema i podnosi Upravljačkom tijelu informaciju o velikim projektima;
 9. planira i upravlja alokacijama iz Sredstava i nacionalnih izvora te osigurava nacionalno sufinanciranje projekata, izuzev projekata u prioritetnoj osi Tehničke pomoći za koje izdatke planira svako tijelo Sustava za svoje izdatke;
 10. zaključuje ugovore o dodjeli bespovratnih sredstava s korisnicima i Posredničkim tijelom razine 2;
 11. priprema i dostavlja tijelu odgovornom za plaćanje zahtjev za prijenos javnih sredstava korisniku te osigurava ukupnost plaćanja javnog doprinosa;
 12. osigurava povrat nepravilno utrošenih sredstava te vodi evidenciju o povratima;
 13. dostavlja Tijelu za ovjeravanje i tijelu odgovornom za plaćanja informacije o utvrđenim i izvršenim povratima;
- (3) Ukoliko Posredničko tijelo razine 1 nije ustrojeno, funkcije iz stavka 1. i 2. ovoga članka obavlja Upravljačko tijelo.

Članak 11.

- (1) Posredničko tijelo razine 2 je nacionalno ili javno tijelo koje, u okviru odgovornosti Upravljačkog tijela, obavlja sljedeće delegirane funkcije koji se odnose na provjeru jesu li financirani proizvodi i usluge isporučeni, jesu li izdaci koje je korisnik prikazao za projekt stvarno nastali te udovoljavaju li nacionalnim i pravilima Europske unije tijekom cijelog razdoblja provedbe i trajanja projekta:
1. u skladu s Komunikacijskim planom pripremljenim od strane Koordinacijskog tijela, provodi mjere informiranja i vidljivosti, s posebnim naglaskom na mjere namijenjene korisnicima;
 2. provodi savjetodavne mjere, osiguravajući upoznavanje korisnika s njihovim pravima i odgovornostima u vezi s financiranjem;
 3. osigurava pravilnu provedbu mjera informiranja i vidljivosti od strane korisnika;
 4. pomaže Posredničkom tijelu razine 1 u pripremi uputa za korisnike, a posebno onih dijelova u kojima se utvrđuju specifični zahtjevi za preliminarnu procjenu sukladnosti projekata s primjenjivim pravilima o prihvatljivosti;

5. obavlja procjenu sukladnosti projekata s primjenjivim pravilima o prihvatljivosti te dostavlja nalaze i mišljenja o istome Posredničkom tijelu razine 1;
6. pruža administrativnu pomoć Posredničkom tijelu razine 1 za ocjenjivanje projekata u slučaju otvorenog poziva za dostavu prijedloga projekata;
7. zaključuje ugovore o dodjeli bespovratnih sredstava s korisnicima i Posredničkim tijelom razine 1;
8. provjerava isporuke i prihvatljivost izdataka projekata, te obavlja administrativne i provjere na terenu;
9. dostavlja informacije o provjerenim izdacima resornom ministarstvu/instituciji koja je izvršila financiranje kao i Upravljačkom tijelu;
10. nadzire napredak projekata te izvještava o tome Posredničko tijelo razine 1;
11. ispituje sumnje na nepravilnosti, utvrđuje postojanje nepravilnosti te sukladno smjernicama iz članka 8. stavka 3. točke 8. f) o utvrđenim nepravilnostima izvještava nadležna tijela;
12. osigurava da korisnici upotrebljavaju poseban računovodstveni sustav ili posebnu računovodstvenu kodifikaciju za projekte;
13. priprema interne pisane procedure za provedbu svojih funkcija, sukladno smjernicama koje je donijelo Koordinacijsko tijelo odnosno Tijelo za ovjeravanje;
14. unosi odgovarajuće podatke u MIS;
15. čuva dokumente i evidencije o provedbi funkcija radi osiguravanja odgovarajućeg revizijskog traga.

(2) Ukoliko Posredničko tijelo razine 2 nije ustrojeno, zadatke iz stavka 1. ovoga članka obavlja Upravljačko tijelo.

Članak 12.

(1) Uredbu iz članka 5. stavka 4. ovoga Zakona Vlada Republike Hrvatske donijet će u roku od 30 dana od stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Čelnik Koordinacijskog tijela dužan je, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona, donijeti pravilnik iz članka 6. stavka 2. točke 11. ovog Zakona.

Članak 13.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Odluka o strateškim dokumentima i institucionalnom okviru za korištenje strukturnih instrumenata Europske unije u Republici Hrvatskoj (»Narodne novine«, br. 116/10.).

Članak 14.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa:

Zagreb,

HRVATSKI SABOR

Predsjednik

Hrvatskoga
sabora

Josip Leko, v. r.